

ปัญหาการใช้คืนเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา The Problem of Refunding to the Educational Loan

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวัช นุกุลกิจ

อาจารย์ประจำ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Corresponding author E-mail: Sn.laws2@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมา สภาพปัญหาในการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 การศึกษานี้เป็นการศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสารกฎหมาย แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหามาตรการทางกฎหมายในการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา การใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 มีปัญหาและอุปสรรคเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษาผู้มีสิทธิ์กู้ยืม การรับรองการขาดแคลนรายได้ไม่น้อยของผู้กู้ยืม จะต้องรับรองตามความเป็นจริง และผู้ค้ำประกันการชำระหนี้กองทุนจะต้องเป็นผู้ที่สามารถชำระหนี้แทนผู้กู้ยืมได้ในกรณีผู้กู้ยืมเงินไม่ชำระหนี้หรือไม่สามารถชำระหนี้ได้ ข้อเสนอแนะ ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษาที่ขอกู้ขึ้นมาใหม่ให้เป็นหน่วยงานอิสระไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษาเพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์ ในการรับรองรายได้นักศึกษา ผู้รับรองจะต้องมีส่วนรับผิดชอบถ้าพิสูจน์ได้ว่า ผู้ขอกู้ไม่เป็นผู้ที่ขาดแคลนรายได้ไม่น้อยจริงในกรณีไม่สามารถเรียกเงินกู้ยืมคืนจากผู้กู้ยืมได้ และการค้ำประกันเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาผู้ค้ำประกันจะต้องไม่ใช่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของผู้ขอกู้ยืมเนื่องจากเป็นครอบครัวที่มีรายได้น้อย

คำสำคัญ : เงินกองทุน, การศึกษา, การใช้คืน

Abstract

This research aims to study the origin and revolution of refunding the loan. The study result will be the method of solving and adding into this Act. The study is by means of collecting resources from the legal documents, ideas, theories and thesis concerned. All these researches will be analysis so to find the legal ways means to refund to the loan. As from the study it is found that the refunding to the loan facing many problems and obstructed as from the beginning of students selection, the students who are eligible to loan from this fund. So to protect the legal profit by the ones who are not eligible to borrow this loan. The guarantee of paying this debt must be the one who can pay on behalf of the borrower if the borrower is not able to pay for the debt. The suggestion is to set up the Committee to select the students who borrow once again as this institution must be free from the educational institution so to protect other benefits the guarantee of the student salary or financial sources the guarantee one must be responsible in case the borrower is not qualified the reclaim is not possible loan must not his father mother nor the parents of the borrower as this is the poor family.

Keywords: Refunding, Fund for Education, Educational Loan

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอาไว้ว่า ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสในการศึกษาโดยเสมอภาคและเท่าเทียมกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องไม่น้อยกว่าสิบสองปี รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และนอกจากนั้นรัฐยังต้องมีหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศโดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา เช่น จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกันจัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยตามความเหมาะสมและความจำเป็นจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษแต่ละกลุ่มโดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรมจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ และงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา โดยให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือองค์การมหาชนจัดสรรกองทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชนเพื่อให้พึ่งตนเองได้และจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน

ดังนั้นรัฐบาลได้เห็นถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ซึ่งส่งผลให้มีประชาชนส่วนหนึ่งที่จะไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงกว่าระดับชั้นพื้นฐานหรือการที่จะได้มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยที่รัฐบาลจึงการช่วยเหลือแก่ผู้ที่อยากที่จะศึกษาในระดับอุดมศึกษาแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ รัฐบาลจึงตั้งกองทุนเพื่อที่จะช่วยเหลือผู้ที่ต้องการจะศึกษาแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ โดยที่รัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่นักเรียน/นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยคือ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2539 ตามนัยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 โดยรัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้กระทรวงการคลังดำเนินการ ในลักษณะเงินทุนหมุนเวียน และในปี พ.ศ. 2541 พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีผลบังคับใช้ โดยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรของรัฐบาลในกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนและเร่งดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อสนองตอบความจำเป็นดังกล่าวจึงสมควรเร่งรัดพัฒนาการศึกษาโดยการหาทางแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาในสังคม เพิ่มโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ให้แก่นักเรียน/นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์กู้ยืมเพื่อการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย(สายสามัญและอาชีวะ) จนถึงระดับปริญญาตรี อันจะมีส่วนสำคัญในการช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น แต่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษานั้นจะให้กู้เฉพาะผู้ที่มีรายได้ต่อครอบครัวไม่เกิน 150,000 บาทต่อปี

หลังจากที่ทางกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา อนุมัติและจ่ายเงินให้แก่ นักศึกษาไปแล้ว ทางกองทุนจะมีหลักเกณฑ์การชำระหนี้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 และระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ว่าด้วยการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2552 คือ เริ่มตั้งแต่ เมื่อผู้กู้ยืมเงินสำเร็จการศึกษาและเข้าทำงานในสถานที่ใด ผู้กู้ยืมเงินต้องแจ้งที่อยู่และสถานที่ทำงานนั้นพร้อมทั้งจำนวนเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับให้ผู้บริหารและจัดการเงินให้กู้ยืมทราบภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันเริ่มทำงาน ส่วนกำหนดการในการชำระหนี้เงินกู้ยืมคืนกองทุนเริ่มตั้งแต่ผู้กู้ยืมเงินที่สำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้วเป็นเวลา 2 ปี นับจากปีที่สำเร็จการศึกษาหรือเลิกศึกษา

จากการที่นโยบายรัฐบาลมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยให้ทุกคนได้มีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน โดยการให้นักศึกษาได้กู้ยืมเงินเพื่อนำไปศึกษาเล่าเรียนและหลังจากที่ได้สำเร็จการศึกษา หรือไม่ได้อศึกษาแล้วให้นำเงินที่กู้ไปมาคืนกองทุนเพื่อการศึกษา แต่ระหว่างการดำเนินงานกองทุนก็พบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนเพื่อการศึกษาเนื่องจากในขั้นตอนการใช้คืนเงินที่ได้กู้ยืมไปนั้น ผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่ไม่ได้ศึกษาแล้วไม่สามารถใช้หนี้คืนเงินกองทุนเพื่อการศึกษาได้ อาจเกิดจากการว่างงาน หรือ เกิดจากจิตสำนึกของผู้กู้ยืมไม่ยอมใช้คืนเงินกองทุนเพื่อการศึกษา ถึงแม้ทางกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะได้มีการฟ้องร้องและบังคับคดีในทางแพ่งกับผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกันก็ตามยังไม่สามารถเรียกร้องให้ชดใช้เงินที่กู้ยืมไปได้ครบตามจำนวนที่ได้กู้ยืมไป โดยเฉพาะในส่วนของผู้ค้ำประกันถ้าเป็นบิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้กู้ยืมเป็นผู้ค้ำประกันนั้นจะเป็นครอบครัวที่มีรายได้ไม่เกินปีละ 200,000 บาท หมายถึงผู้มีรายได้น้อย จึงไม่มีทรัพย์สินอื่นใดที่จะบังคับคดีให้ชำระหนี้ได้ จึงทำให้กองทุนเพื่อการศึกษาขาดเงินทุนหมุนเวียนที่จะให้นักศึกษารุ่นต่อไปกู้ยืมได้อีก ผู้ศึกษาจึงเห็นสมควรหามาตรการทางกฎหมายในการบังคับคดีเพื่อชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผู้กู้ยืมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมา สภาพปัญหาปัญหา แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายของไทย และต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
3. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับที่เกี่ยวข้องกับการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัย เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) โดยการค้นคว้าจาก ตำรา หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ วารสาร ทฤษฎี หลักกฎหมาย แนวคำพิพากษาของศาลฎีกา กฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและต่างประเทศ รวมตลอดถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต โดยการนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามาวិเคราะห์

ผลการวิจัย

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียน นักศึกษา ให้มีโอกาสด้านการศึกษาย่างเท่าเทียมกัน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับพุทธศักราช 2550 ภาครัฐจึงได้ตราพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 ขึ้นมาเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการช่วยเหลือในด้านเงินทุนให้แก่แก่นักเรียน นักศึกษาได้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยได้กำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ในการกู้ยืมเงินเอาไว้ตามประกาศของคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คุณสมบัติและหลักเกณฑ์ดังกล่าว เช่น ด้านคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงินกองทุนมีสิทธิกู้ยืม ได้เฉพาะประชาชนชาวไทยเท่านั้น และมีรายได้ต่อครอบครัวไม่เกิน 200,000 บาท ต่อปี ผู้ขอกู้ยืมเงินจะต้องไม่เคยเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาใดๆ มาก่อน เนื่องจากรัฐบาลต้องการให้การสนับสนุนแก่ผู้ที่ยังไม่สำเร็จปริญญาตรี ไม่เป็นผู้ที่ทำงานประจำในระหว่างการศึกษา ถ้ามีงานทำแสดงว่ามีรายได้แล้วไม่จำเป็นต้องกู้กองทุน ซึ่งกรณีมีงานทำแล้วไม่สามารถกู้ยืมเงินกองทุนได้อาจไม่ถูกต้องนักเนื่องจากทุกคนต้องมีความกระตือรือร้นในการหารายได้ ทั้งยังเป็น การที่ปิดกั้นการแสวงหางานทำของนักเรียน นักศึกษา และผู้ขอกู้ยืมเงินจะต้องเป็นผู้มีผลการเรียนดี หรือผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลของสถาบันการศึกษา เป็นผู้มีความประพฤติดี เป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อยตามระเบียบหรือประกาศการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในโรงเรียนสถานศึกษาหรือสถาบันการศึกษา ซึ่งรัฐบาลไม่ได้ให้โอกาสแก่บุคคลที่มีความประพฤติเสื่อมเสียกู้ยืมเงินกองทุนเป็นการบังคับให้ทุกคนต้องกระทำความดีจึงจะสามารถกู้ยืมเงินกองทุนได้ ทางกองทุนมีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้กู้ยืมว่ามีความเหมาะสมในการขอ กู้หรือไม่ จากการตรวจสอบแล้วส่วนใหญ่ นักเรียน นักศึกษาที่ขอกู้ยืมจะผ่านการตรวจสอบเกือบทุกราย เนื่องจากผ่านการเซ็นรับรองจากข้าราชการระดับห้ามาแล้วว่ามีรายได้น้อยจริง จึงได้รับโอกาสในการกู้ยืมอย่างเท่าเทียม

การค้ำประกันเงินกู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ส่วนมากผู้ขอกู้จะนำบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มาเซ็นค้ำประกัน ณ สถานศึกษา ถ้ากรณีบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีภูมิลำเนาอยู่ห่างจาก

สถานศึกษา ให้นำหลักฐานการขอกู้ยืมเงินไปให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ไปขอให้เจ้าพนักงานทะเบียน ท้องที่ หรือเจ้าพนักงานทะเบียนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ที่อาศัยอยู่ ลงนามรับรองลายมือชื่อของบิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองที่เป็นผู้ค้ำประกันว่าได้มีการลงลายมือชื่อค้ำประกันจริง ผู้ค้ำประกันจะต้องมีรายได้นำเชื่อถือตามที่ คณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมเงินประจำสถาบันการศึกษา พิจารณากำหนดให้เป็นผู้ค้ำประกันได้ หรือ กรณี ไม่มีบุคคลค้ำประกัน ให้ผู้กู้ยืมใช้หลักทรัพย์แทน การค้ำประกันเป็นการยืนยันว่าเมื่อผู้กู้ยืมเป็นผู้สำเร็จ การศึกษาแล้วจะต้องมีการชำระหนี้คืนได้อย่างแน่นอน จะสังเกตเห็นว่าหลักเกณฑ์การขอกู้ยืมเงินกองทุนนั้น จะต้องเป็นครอบครัวที่มีรายได้ไม่น้อยตามประกาศคณะกรรมการกำหนดคือมีรายได้ต่อครอบครัวไม่เกินสองแสน บาทต่อปี แต่การค้ำประกันจะต้องเป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษาที่ได้ทำการขอกู้ยืม เงินกองทุน กรณีนี้จึงถือว่าผู้ค้ำประกันอาจตกอยู่ในฐานะที่ไม่สามารถที่จะชำระหนี้แทนนักเรียน นักศึกษา ที่ กู้ยืมเงินกองทุนได้ ซึ่งเงินกู้ยืมนี้ผู้กู้ยืมต้องชำระเงินกู้ยืมคืนพร้อมดอกเบี้ย ให้เสร็จสิ้นภายในสิบห้าปี ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาหรือพ้นสภาพการเป็นนักศึกษามาแล้วสองปี ถ้าผู้กู้ยืมเงินกองทุนไม่ชำระหนี้ดังกล่าว ผู้ให้ กู้ยืมคืนกองทุนให้ผู้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ผู้กู้ยืมเงินจะต้องถูกฟ้องบังคับชำระหนี้จากผู้ค้ำประกันต่อไปได้

จากข้อมูลที่ได้วิเคราะห์มาพบว่าการค้างชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เกิดจาก กระบวนการคัดเลือกและการกำกับดูแล การตรวจสอบ ยังไม่รัดกุม ปัญหาของผู้กู้ยืมที่มีผลต่อการชำระหนี้เงิน กู้ยืมเพื่อการศึกษาเกิดจากสถานภาพส่วนบุคคล ระดับการศึกษา การมีงานทำ รายได้ การมีหนี้สินอื่นๆ ความรู้ความเข้าใจ จิตสำนึก และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ปัญหาที่เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์การชำระหนี้ ระยะเวลาปลอดหนี้ ปัญหาการไม่ชำระหนี้เกิดจากบัณฑิตที่จบมาแล้วไม่ได้งานทำเป็น สาเหตุหลัก

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยสภาพปัญหาและวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้ค้นคว้าจากเอกสาร ตำรากฎหมาย ตัวบทกฎหมาย กฎ ระเบียบ แนวคำพิพากษาของศาลฎีกา วารสาร นิตยสาร รายงานข้อมูลทางสถิติ หนังสือพิมพ์ และ จาก การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทำให้ทราบถึงปัญหาในการกู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในส่วน ที่เกี่ยวกับการค้ำประกันเงินที่กู้ยืมและการบังคับชำระหนี้คืนกองทุน ซึ่งถ้าผู้กู้ยืมไม่สามารถชำระหนี้ได้จำนวน หลากหลายรายขึ้นไปจะมีผลกระทบกับกองทุนในส่วนที่อาจไม่มีเงินมาให้แก่นักเรียน นักศึกษา รุ่นต่อไปกู้ยืมเพื่อ การศึกษาได้

หลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินและการใช้คืนเงินเพื่อการศึกษาในต่างประเทศจะให้ความช่วยเหลือทาง การเงินเพื่อศึกษามีแนวคิดที่ว่าผู้เรียนเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการศึกษาโดยตรง ดังนั้น ผู้เรียนควรเป็นผู้ รับภาระต้นทุนการศึกษาเอง การช่วยเหลือในรูปของเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงต่ำกว่าการให้ความช่วยเหลือใน รูปของทุนการศึกษา เนื่องจากรัฐมิได้มุ่งให้การกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นการแสวงหากำไร แต่เป็นการสนับสนุน และส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนในระดับสูงอย่างเต็มตามศักยภาพ เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาใน ต่างประเทศโดยทั่วไปจะเป็นเงินกู้ยืมที่รัฐบาลค้ำประกัน โดยคิดอัตราดอกเบี้ยตามอัตราตลาด หรือเงินกู้ยืมที่ รัฐค้ำประกันและอุดหนุนอัตราดอกเบี้ยบางส่วน หรือเงินกู้ยืมที่รัฐค้ำประกันและจ่ายดอกเบี้ยแทน คุณสมบัติผู้ กู้เงินเพื่อการศึกษาในต่างประเทศ ได้แก่ เป็นพลเมืองของประเทศนั้นๆ อายุผู้ขอกู้ ผู้ขอกู้ยืมอยู่ในความดูแลของ ผู้ปกครองหรือไม่ สมรสหรือไม่ กำพร้าหรืออยู่ในความดูแลของศาล กำหนดระยะเวลาขั้นต่ำในการเรียนแต่ละ เทอมการศึกษา ต้องยังไม่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ในส่วนของคุณสมบัติผู้ขอกู้จะคล้ายกับของประเทศ

ไทย ต่างกันที่ในประเทศจะสนับสนุนในเรื่องให้ทุนการศึกษามากกว่าการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งกำหนดว่าถ้านักเรียน นักศึกษามีอายุไม่เกินยี่สิบปี ให้ถือว่านักเรียนยังต้องพึ่งพาพ่อแม่ ยกเว้นมีครอบครัวของตนเอง ทำให้มีนักเรียนจำนวนมากมีคุณสมบัติที่จะรับทุน ภาครัฐได้จัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากรอบครัวที่มีรายได้น้อยตามความเหมาะสมและความจำเป็น จึงได้ตราพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2541 มีบทบัญญัติในการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อให้นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ กู้ยืมเงินเพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา หลังจากที่ไม่ได้ทำการศึกษาแล้ว ทางกองทุนก็จะมีการแจ้งจำนวนหนี้และสถานะของหนี้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ รับชำระหนี้เงินกู้ มีการติดตามทวงถาม และดำเนินคดีแก่ผู้กู้ยืมบังคับชำระหนี้เงินกู้ เพื่อนำเงินส่งกองทุนในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินสำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้วเป็นเวลาสองปี ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมคืนให้กับกองทุนตามจำนวนระยะเวลาและวิธีการที่กำหนด จะเห็นว่าภาครัฐได้ให้โอกาสแก่นักเรียน นักศึกษาที่มีความต้องการศึกษาเล่าเรียน แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และในการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2541

กฎหมายได้กำหนด ระเบียบในการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าจะต้องคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และมีความประสงค์ขอกู้ยืมเงินและเสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาพิจารณาอนุมัติ โดยต้องมีการการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสาร มีการตรวจสอบผู้ขอกู้ยืมเงิน และบิดา มารดา หรือผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องว่ามีความเหมาะสมที่จะขอกู้ได้หรือไม่ เมื่อผ่านการตรวจสอบแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาจะจัดทำสัญญากู้ยืมเงิน กับผู้ขอกู้ยืมเงินที่ได้รับอนุมัติ โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเขียนหรือพิมพ์ข้อความในสัญญากู้ยืมให้ผู้ให้กู้ยืม ผู้กู้ยืมเงิน ผู้ค้ำประกัน และผู้รับรองลายมือชื่อผู้ค้ำประกัน ลงลายมือชื่อด้วยตนเอง กรณีผู้ค้ำประกันไม่สามารถมาลงชื่อต่อหน้าเจ้าหน้าที่หรือผู้บริหารสถานศึกษาได้ ต้องให้นายทะเบียนท้องถิ่นที่เป็นภูมิลำเนาของผู้ค้ำประกันรับรอง ประการสำคัญอยู่ที่การค้ำประกัน ผู้ค้ำประกันจะต้องลงลายมือชื่อด้วยตนเองในขณะทำการค้ำประกัน แล้วผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งสัญญากู้ยืมให้ผู้บริหารและจัดการเงินให้กู้ยืม พร้อมทั้งสำเนาให้ผู้ขอกู้และผู้ค้ำประกันคนละหนึ่งฉบับ เพื่อให้ทุกฝ่ายเก็บไว้เป็นหลักฐาน ยืนยันในการกู้ยืมเงิน ในการค้ำประกันหนี้เงินกู้ยืมในครั้งนี้ผู้ค้ำประกันอาจเป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ซึ่งเป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกันกับนักศึกษาก็ได้ จึงเป็นไปได้แน่นอนที่ผู้ค้ำประกันอาจไม่มีหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินเพียงพอในการที่จะต้องชำระหนี้แทนผู้กู้ยืมได้ เนื่องจากคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงินกองทุนจะต้องมาจากครอบครัวที่ขาดแคลน รายได้ไม่เกินสองแสนบาทต่อปี

สำหรับหลักเกณฑ์ในการใช้คืนเงินกู้ยืมคืนกองทุน มีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับจำนวนเงิน เงื่อนไข และระยะเวลาชำระหนี้เงินกู้ยืมคืนกองทุน ซึ่งผู้กู้ยืมมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมพร้อมทั้งอัตราดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นๆ ภายหลังวันที่ผู้กู้ยืมไม่ได้ศึกษาแล้วเป็นเวลา 2 ปี ระยะเวลา 2 ปีนี้ คือระยะเวลาปลอดหนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้กู้ยืมมีเวลาตั้งตัว ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระหนี้งวดแรกหลังจากครบระยะเวลาปลอดหนี้และชำระหนี้ในงวดต่อไปภายในวันที่ 5 กรกฎาคม โดยให้ถือว่า วันที่ 5 กรกฎาคม เป็นวันครบกำหนดชำระหนี้ เป็นการกำหนดวันที่ผู้กู้ต้องชำระให้แน่นอนในงวดแรก ให้ชำระคืนเฉพาะเงินต้น สำหรับงวดต่อไป จึงจะให้ใช้คืนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย โดยกำหนดให้ผู้กู้ยืมต้องชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 15 ปี นับแต่วันที่ต้องเริ่มชำระหนี้ ผู้กู้ยืมเงินอาจผ่อนชำระเป็นรายเดือน หรือรายปีก็ได้ นับว่าทางภาครัฐได้กำหนดมาตรการในการชำระหนี้เอาไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ถ้าผู้กู้ยืมผิดนัดในการชำระหนี้ จะต้องถูกฟ้องเรียกดอกเบี้ยเงินกู้คืน และถ้ามี

การบังคับคดีก็ต้องเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยลูกหนี้ตามคำพิพากษาชั้นบังคับถ้าลูกหนี้ไม่ยอมเข้าทำการไกล่เกลี่ย อาจจะต้องมีการบังคับคดียึดทรัพย์ อาศัยทรัพย์ของลูกหนี้ เพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษา โดยให้ดำเนินการตาม กฎ คำสั่ง ระเบียบ และประกาศใด ๆ ที่เกี่ยวกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาชั้นบังคับคดี ทั้งผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกัน ในการไกล่เกลี่ยลูกหนี้ตามคำพิพากษาต้องยินยอมชำระหนี้เต็มจำนวนตามคำพิพากษา โดยการผ่อนชำระเป็นรายเดือน ระยะเวลาการผ่อนชำระจะต้องเสร็จสิ้นก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการบังคับคดีตามคำพิพากษาไม่น้อยกว่า 3 ปี และต้องบันทึกข้อตกลงด้วยว่าถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีผิดนัดชำระหนี้หนึ่งงวดหนึ่งกองทุนสามารถบังคับคดีตามคำพิพากษาได้ทันที เป็นวิธีการติดตามหนี้ที่เข้มงวดและเด็ดขาด แต่ถ้าในกรณีทั้งลูกหนี้และผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ไม่มีทรัพย์สินใดๆที่จะนำมาชำระหนี้ได้ ทางกองทุนก็จะถือว่าเป็นหนี้สูญไม่สามารถเรียกร้องจากผู้กู้และผู้ค้ำประกันได้

จากที่ได้สรุปผล อภิปรายผลการวิจัยที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายในการใช้คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 ดังต่อไปนี้

(1) การตรวจสอบรายได้ของผู้กู้ยืมจะต้องมีคณะกรรมการตรวจสอบรายได้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนว่าเป็นครอบครัวที่ขาดแคลนจริง ซึ่งผู้กู้ยืมเงินกองทุนในปัจจุบันนี้ส่วนมากแล้ว ถ้ามีการเสนอตามขั้นตอนและขอกู้มาจะต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการเกือบทุกราย ทั้งๆที่ไม่ได้เป็นครอบครัวที่ขาดแคลน หรือรายได้น้อยกว่าที่กำหนด คณะกรรมการตรวจสอบรายได้ที่กล่าวมานี้จะต้องเป็นอิสระไม่เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษาที่ผู้กู้ยืมจะเข้าทำการการศึกษา เพื่อป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์โดยการมีส่วนทำให้นักเรียน นักศึกษากู้เงินจากกองทุน

(2) การรับรองรายได้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อศึกษานั้น ผู้กู้ยืมเงินกองทุนจะต้องมีผู้รับรองว่าเป็นครอบครัวที่ขาดแคลน มีรายได้น้อยจริง ผู้ที่รับรองนั้นจะต้องมีตำแหน่งเป็นข้าราชการไม่ต่ำกว่าระดับห้า หรือเทียบเท่า ซึ่งเท่าที่ปรากฏในปัจจุบันผู้ที่รับรองดังกล่าวจะเป็นญาติ หรือผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียน นักศึกษาที่ได้ขอกู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษา ผู้รับรองรายได้นั้นจะเป็นผู้รับรองว่าผู้กู้ยืมเป็นผู้ที่ขาดแคลน หรือรายได้ไม่ถึง 200,000 บาทต่อปี ถ้าภายหลังคณะกรรมการตรวจสอบรายได้พบว่าไม่เป็นความจริงตามที่ผู้รับรองได้มีหนังสือรับรองรายได้มานั้น ผู้รับรองรายได้จะต้องใช้เงินคืนแทนผู้ที่ได้กู้ไปนั้นในกรณีที่กองทุนไม่สามารถเรียกเงินคืนจากผู้กู้ยืมได้

(3) การค้ำประกันเงินกู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จะมีบิดา มารดา ในลำดับแรกเป็นผู้ค้ำประกันถ้าผู้กู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษาไม่ชำระหนี้ กรณีนี้ผู้กู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษาจะต้องเป็นครอบครัวของผู้ที่ขาดแคลน มีรายได้น้อย ในเมื่อกำหนดให้ผู้กู้ยืมต้องเป็นผู้มีรายได้น้อยอยู่ก่อนแล้ว จะนำบิดา มารดา ของผู้มีรายได้น้อยซึ่งก็หมายถึงว่าบิดา มารดาซึ่งเป็นครอบครัวเดียวกันก็เป็นผู้มีรายได้น้อยไปด้วย ถ้าผู้กู้ยืมเงินกองทุนสำเร็จการศึกษาแล้ว หรือพ้นสภาพการเป็นนักเรียน นักศึกษาแล้วไม่สามารถชำระหนี้ได้ ทางกองทุนก็จะต้องมีการฟ้องร้องเรียกให้ผู้กู้และผู้ค้ำประกันชำระหนี้ นั่นก็หมายถึงทั้งผู้กู้และผู้ค้ำประกันเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่มีทรัพย์สินใดๆที่จะนำมาชำระหนี้ได้ จึงควรเสนอแนะในส่วนของผู้ค้ำประกันเงินกู้ยืมจะต้องเป็นข้าราชการผู้ที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 5 จำนวน 2 คน

บรรณานุกรม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541.

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ว่าด้วยการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน พ.ศ.
2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2552

เอกภพ ภูมรา. การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
ในจังหวัด เชียงใหม่, เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, เศรษฐศาสตร์การจัดการ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553)